

Afsnit paa mange Punkter Enighed inden for Udvalget. Der er særdeles mange af de paagældende Bestemmelser, som vi ikke have haft noget at indvende mod. Men der er et Hovedpunkt, hvorom der ikke er tilvejebragt Enighed, og hvor der derfor fremtræder et Flertal og et Mindretal, som dog begge opstille Forslag, der afvige fra det, Lovforslaget indeholder. Jeg skal begynde med at gøre nogle faa Bemærkninger til Forklaring af Uoverensstemmelsen om dette Hovedpunkt, idet jeg senere skal komme tilbage til de andre Ændringsforslag, der ere mindre væsentlige, og som der derfor ikke er Anledning til at sige meget om. Vi staa jo her lige over for Spørgsmaalet om Nævningeinstitutionen i sin Helhed. Naar jeg skal udtale min personlige Dom om, hvorledes man i Almindelighed — jeg mener ikke i Udvalget, heller ikke særlig her i denne Sal eller i Rigsdagen overhovedet —, men hvorledes Befolkningen i det hele ser paa Nævningeinstitutionen, saa er det min Erfaring, at der just ikke er nogen særlig stor Begejstring for Indførelsen af den, og det ganske uafhængigt af politiske Standpunkter. Der gør sig ganske i Almindelighed, i alt Fald hos saare mange, en Frygt gældende for, at den forøgede Betyggelse for de anklagede, den stærkere Garanti for Samfundet og den større Retfærdighed i Afgørelserne, som skulde naas ved Nævningeinstitutionen, ikke vil blive naaet, en Frygt for, at Nævningerne skulle savne Evne til at magte det betydningsfulde Hverv, der henlægges til dem, og efter Omstændighederne ogsaa en Frygt for, at der kunde udvikle sig noget i Retning af, at de Afgørelser, der ville vindes ved Nævningernes Hjælp, mere blive Magtafgørelser end Retsafgørelser, mere en Magtudøvelse end en Retshaandhævelse. Og paa den anden Side tror jeg ogsaa at have iagttaget det, at der hos mange er en Utilbøjelighed til at underkaste sig den store Byrde, som det jo ganske vist vil blive eller kan blive for mange at fungere som Nævninger. Det er muligt, at en saadan Frygt og en saadan Opfattelse ogsaa kunne være til Stede hos Rigsdagsmedlemmer, det er muligt, at den ogsaa kan være til Stede i det her nedsatte Udvalg, men jeg maa straks bemærke, at disse Opfattelser saa i ethvert Tilfælde ikke ere komne til Orde inden for Udvalget, idet man er gaaet ud fra det Standpunkt, at hvilken personlig Opfattelse man end kan have om Institutionens Værd, saa staar

det fast ved Grundloven, at Nævningeinstitutionen skal indføres, og at man vel, naar alle Deltagere i Lovgivningsmagten ere enige, kan lade en saadan Forskrift hvile, saaledes som den har hvilet i over 50 Aar hos os, men at det, saa snart der fra nogen Del af Lovgivningsmagten udtales paa en saadan Maade, som nu er sket, Ønske om, at denne Grundlovsparagraf skal bringes til Udførelse, er et Krav, man ikke er berettiget til at modsætte sig. Derfor har der ikke i Udvalget været rettet Bestræbelse paa at indføre noget, der kunde lægge Hindringer i Vejen for eller føre til en Opgivelse af Institutionen, men kun været rettet Bestræbelse — ogsaa fra Flertallets Side — paa at afbøde det, som kunde være berettiget i de Anker, der fremføres mod Institutionen, eller de Farer, som denne kan medføre. Man er i hvert Tilfælde gaaet ud fra, at det utvivlsomt er en sund og rigtig Tanke, der ligger til Grund for Nævningeinstitutionen, men at der paa den anden Side ved den som ved enhver anden Institution er Mulighed for, at den kan udvikle sig paa uheldbringende Maade, og at Opgaven maatte være efter Evne at træffe de Kauteler, som kunne træffes for at afbøde disse Farers Virkeliggørelse. Det er dette almindelige Synspunkt, som ogsaa har ledet med Hensyn til det første og vigtigste Spøgsmaal, der opstaar, nemlig hvorledes Nævningerne skulle kaldes. Der har der været Enighed i Udvalget — ligesom Tanken har været i Lovforslaget og alle tidligere Lovforslag, der ere fremkomne hos os, og som det, saa at sige, vel alle Steder er Tilfældet — om, at det ikke kunde gaa an, at Lodtrækning, selv om det blev mellem alle Folketingsvælgere f. Eks., alene kunde være det afgørende. Dette sidste er et Synspunkt, som Lovforslaget altsaa ikke har tiltraadt, og som heller ikke fra nogen Side i Udvalget har vundet Stemmer for sig. Der maa paa et eller andet Punkt træffes et Valg, paa hvis Grundlag senere saa de Udtagelser maa finde Sted, som kunne gøres ved Lodtrækning. Hovedspørgsmaalet bliver altsaa dette: I hvis Hænder skal dette Valg lægges, denne Udvælgelse af det Materiale, af de Personer, mellem hvilke saa de senere Lodtrækninger skulle finde Sted? Ja, i Kommissionens Forslag var der i den Henseende Uoverensstemmelse, det tidligere Kommissionsforslag havde en Ordning, som var tiltraadt fra alle Sider, i det sidste Kommissionsforslag var der Uoverensstemmelse, i Folketinget er der vedtaget en Ordning,